

Зовнішнє інформаційне маніпулювання та втручання в умовах сучасних конфліктів: матеріали інтернет-конференції / за заг. ред. проф. Н. Карпчук. – Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2025. – 215 с.

*Рекомендовано вченою радою факультету міжнародних відносин
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 10 від 21 травня 2025 р.)*

Рецензенти:

Тетяна Сидорук – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин, Національний університет «Острозька академія» (м. Острог).

Наталія Романюк – кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та регіональних студій, експерт проектів Жана Моне, керівник Інформаційного центру ЄС, Волинський національний університет імені Лесі Українки

Матеріали інтернет-конференції опубліковано в рамках реалізації проекту
ERASMUS+ JEAN MONNET MODULE
«Протидія ЄС зовнішньому інформаційному маніпулюванню та втручанням»
№ 101172342 – EUC2FIMI – ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH

Фінансує Європейський Союз. Проте висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не можуть нести за них відповідальність.

Представлені матеріали включають тези доповідей, що розкривають гібридну сутність сучасних конфліктів. Особливий акцент матеріалів на інструментах «гібридності»: зовнішньому інформаційному маніпулюванню та втручання (FIMI), дезінформації, злісній діяльності у кіберпросторі, мілітарному компоненту. Збірник матеріалів є корисним для науковців, викладачів, студентів, представників органів державної влади та інститутів громадянського суспільства, які цікавляться питаннями зовнішнього інформаційного маніпулювання та втручання.

Матеріали подано в авторській редакції

ЗМІСТ

ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ Й ГІБРИДНІ КОНФЛІКТИ

Оксана Кундеус	ПРОПАГАНДА РФ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ «ГІБРИДНОЇ АГРЕСІЇ»	7
Анатолій Бахтін	РОСІЙСЬКО-ЧЕЧЕНСЬКІ ВІЙНИ: АНАЛІЗ ГІБРИДНИХ МЕТОДІВ ВЕДЕННЯ ВІЙНИ	11
Артем Данченко	ОПЕРАЦІОНАЛІЗАЦІЯ VUCA В КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАГРОЗ	15
Сергій Федонюк	ГІБРИДНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ В СИРІЇ	18
Діана Матраєва	МЕДІАЦІЯ В СУЧАСНІЙ МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ: ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ, БАГАТОСТОРОННІ ФОРМАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕФЕКТИВНОСТІ	21
Роман Федонюк	СИНЕРГІЯ СЕКТОРІВ ОБОРОНИ ТА КОСМОСУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ЄС В УМОВАХ ГІБРИДНИХ КОНФЛІКТІВ	25
Владислав Боденко	ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ У ВІЙНІ В ЮГОСЛАВІЇ	31
Богдана Кальваровська	НАГІРНИЙ КАРАБАХ ЯК ПОЛЕ ГІБРИДНОЇ БОРОТЬБИ	35
Володимир Лісовський	ГІБРИДНА ВІЙНА В ГРУЗІЇ 2008 РОКУ ЯК ПРИКЛАД ЗОВНІШНЬОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ВТРУЧАННЯ ТА ФІМІ-ОПЕРАЦІЙ	37

ЗОВНІШНЄ ІНФОРМАЦІЙНЕ МАНІПУЛЮВАННЯ ТА ВТРУЧАННЯ (FIMI).

ДЕЗІНФОРМАЦІЯ. ДЕСТРУКТИВНА ПРОПАГАНДА

Богдан Юськів	РОСІЙСЬКІ ІНФОРМАЦІЙНІ ВПЛИВИ В ЄС: ТЕХНОЛОГІЇ, МЕТОДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ В РАМКАХ FIMI	40
Микита Білоусов	РОСІЙСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ МАНІПУЛЮВАННЯ ТА ВТРУЧАННЯ (FIMI) ЯК ЗАГРОЗА ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	45
Наталія Карпчук	ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ПРО МІГРАЦІЮ	49
Євгенія Тихомирова	КОНЦЕПТУАЛЬНІ РАМКИ ІНОЗЕМНОГО ВПЛИВУ ТА ВТРУЧАННЯ В КОНТЕКСТІ КЛІМАТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	52
Альона Тихомирова	ПСИХОЛОГІЯ КЛІМАТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ У КОНТЕКСТІ ІНОЗЕМНОГО ВПЛИВУ	58
Ольга Свідерська	ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФРАГМЕНТАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ КОГНІТИВНОЇ ВІЙНИ	64
Максим Благовірний	ТРАДИЦІЙНІ МЕДІА ЯК ФОРМА ЦИФРОВОЇ СТІЙКОСТІ ГРОМАДЯН ТА ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	69
Олена Миронова	ЦИФРОВІ НАВИЧКИ ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЯ: АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ СТАТИСТИКИ	73
Оксана Глушук	ДЕЗІНФОРМАЦІЯ РФ ПРО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	76
Лія Клемба	ДЕЗІНФОРМАЦІЯ РФ ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ В УКРАЇНІ	79

Сергій Кулик	ХОКЕЙНА ДИПЛОМАТІЯ ВОЛОДИМИРА ПУТІНА	81
Олена Борисюк		
Наталія Карпчук	ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЯК ОСНОВА FIMI-ОПЕРАЦІЙ РФ	89
Клемба Лія	«ВСЕСВІТНІ ІГРИ ДРУЖБИ» 2024 РОКУ	
Сергій Кулик	ЯК АЛЬТЕРНАТИВА РФ ЛІТНІМ ОЛІМПІЙСЬКИМ ІГРАМ У ПАРИЖІ	91
Роман Тарадюк	СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ КНР У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНОЇ ІНІЦІАТИВИ «ОДИН ПОЯС, ОДНІ ШЛЯХ»	97
Світлана Калінчик	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН	10
Андрій Моренчук		1
Юлія Усенко		

Сергій Кулик,

кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій
Волинський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк, Україна);

Олена Борисюк,

асистент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій
Волинський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк, Україна)

ХОКЕЙНА ДИПЛОМАТІЯ ВОЛОДИМИРА ПУТІНА¹

18 березня 2025 р. відбулась телефонна розмова президента США Д.Трампа з президентом РФ В.Путіним. Вони спілкувались майже півтори години і продовжили докладний обмін думками щодо ситуації навколо України. Президенти домовились про відмову ударів по енергетичній інфраструктурі, водночас В.Путін не прийняв пропозицію США щодо повного припинення вогню на 30 днів. Натомість назвав умови, за яких може відбутись припинення бойових дій – зупинка мобілізації в Україні та надання військової допомоги й розвідданих з боку союзників. При цьому Д.Трамп не зателефонував В.Зеленському, щоб розповісти про деталі розмови з російським лідером. Натомість президенту України довелось дізнаватися подробиці дзвінка із ЗМІ².

Як зазначили у заяві Кремля, Д.Трамп схвалив пропозицію російського лідера провести змагання на території США та Росії між гравцями, які виступають у Національній хокейній лізі (НХЛ) та Континентальній хокейній лізі (КХЛ). За інформацією російської сторони, ідея проведення таких матчів спрямована на «відновлення спортивних зв'язків» між країнами. НХЛ – перша і наймогутніша професіональна світова хокейна ліга, яка об'єднує 32 клуби Північної Америки. КХЛ – міжнародна хокейна ліга в Євразії, створена на початку 2008 р. Вона є заміною чемпіонату Росії з хокею і включає 20 команд із РФ, а також по одній із Білорусі, Казахстану та Китаю.

Дійсно, Д.Трамп відразу не заперечив можливість хокейного матчу між Росією та США. Тому це дало підстави владі РФ говорити про те, що Д.Трамп погодився. Американський кореспондент «Sky News» Д.Метьюз зазначив, що «хокейний матч знайшов відгук у Д. Трампа. Він «любить говорити про спорт, йому подобається продавати спорт – і американці, багато хто в цій країні, чесно кажучи, більше турбуються про хокей, ніж про війну, яка, на їхню думку, їх не стосується»³.

Автори статті пропонують своє бачення наявних і прихованих мотивів чому В.Путін запропонував Д.Трампу провести хокейні матчі. Насамперед, звернемо увагу на обставини, що передували цьому. По перше, заяви президента США Д.Трампа стосовно Канади, з яких найрезонанснішими були слова про необхідність перетворення її на 51-й штат США. У різдвяному пості 26 грудня 2024 р. Д.Трамп вчергове розкритикував прем'єра Канади Д.Трюдо і запропонував обрати прем'єром країни в минулому відомого канадського хокеїста і тренера В.Грецькі⁴. На початку лютого 2025 р. адміністрація Д.Трампа ввела нові митні обмеження проти

¹ This study was conducted in the framework of the Jean Monnet Module «EU Counteraction to FIMI» (№101172342 ERASMUS-JMO-2024-MODULE).

Дослідження виконано в межах Модуля Жана Моне «EU Counteraction to FIMI» (№101172342 ERASMUS-JMO-2024-MODULE).

² «Путін заганяє Трампа у пастку» і дивний хокей. Як ЗМІ оцінили розмову президентів. (2025, Березень 19). BBC News Україна. <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/crmjpy7g7dvo>.

³ Ice hockey match between US and Russia could be on the cards. (2025, Березень 18). Sky News. <https://news.sky.com/story/trump-putin-call-ukraine-war-zelenskyy-ceasefire-kursk-moscow-live-sky-news-latest-12541713?postId=9298752#liveblog-body>.

⁴ Вітер, О. (2024, Грудень 31). 51-й штат і прем'єр-хокеїст. Як заяви Трампа про Канаду впливають на країну. rfi.

<https://www.rfi.fr/uk/%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/20241231-51-%D0%B9-%D1%88%D1%82%D0%B0%D1%82-%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%BC-%D1%94%D1%80-%D1%85%D0%BE%D0%BA%D0%B5%D1%97%D1%81%D1%82-%D1%8F%D0%BA-%D0%B7%D0%B0%D1%8F%D0%B2%D0%B8-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BF%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%BA%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%B4%D1%83->

Канади, проте після обіцянки Д.Трюдо посилити контроль на кордоні, президент США оголосив про тимчасове припинення дії тарифів щонайменше на місяць. Таким чином, політичне протистояння переросло у спортивне. На «Турнірі чотирьох націй», організованому НХЛ, канадські фанати освистували гімн США і підтримували суперників США, а перший матч США – Канада почався з бійок між гравцями⁵. Представники американської збірної запросили відвідати фінальну гру з канадською збірною президента США Д.Трампа. Той на матч не приїхав, але відзначився черговою провокативною заявою. У ній він вкотре назвав канадського прем'єр міністра «губернатором Трюдо», а Канаду – 51 штатом⁶. 21 лютого 2025 р. в Бостоні у фіналі Турніру збірна Канади здолала національну команду США. Після перемоги Д. Трюдо заявив: «Ви не можете забрати нашу країну – і ви не можете забрати нашу гру», а Канада усю ніч святкувала перемогу. Отже, хокейні матчі між командами Канади і США набули яскраво вираженого політично підтексту. Тому, ймовірно, пропозиція В.Путіна містила завуальований натяк на нинішні складні американо-канадські міждержавні відносини.

По друге, пропозиція В.Путіна про хокейні матчі пролунала на тлі досягнення зірки НХЛ – нападника команди «Washington Capitals» росіянина О.Овечкіна. 6 квітня 2025 р. у черговому матчі він випередив канадського хокеїста В.Грецькі, як найкращий бомбардир – 895 голів у НХЛ. Після свого рекордного голу росіянин привітав вболівальників словами: «Для всього світу, Росія... Ми зробили це, хлопці, ми це зробили! Це історія!». (Про це російські вболівальники дізналися зі сторонніх джерел, бо НХЛ після вторгнення РФ в Україну в березні 2022 р. не акредитує російські ЗМІ на ігри НХЛ)⁷. Це не завадило російській пропаганді поширити це відео у соціальних мережах. О.Овечкін давній прихильник В.Путіна: на його офіційній сторінці в Instagram є фото, на якій спортсмен стоїть поруч із В.Путіним, а у березні 2014 р. він виклав фото президента В.Путіна після анексії Криму, потім у своєму пості просив урятувати дітей від нібито фашизму. Коментуючи війну в Україні, хокеїст обмежився загальним закликом до миру. О.Овечкін також є засновником «Putin Team» («Команда Путіна») – громадського руху на підтримку В.Путіна й зміцнення Росії. Рух було засновано у листопаді 2017 р. за рік до президентських виборів у РФ. Загалом, російські хокеїсти активно підтримують політику В.Путіна і постійно беруть участь у провладних акціях.

Зауважимо, що Д.Трамп теж особисто знайомий з О.Овечкіним. Він неодноразово називав хокеїста «великим», а у 2019 р. під час прийому у Білому домі хокеїстів «Washington Capitals» – чемпіонів НХЛ у сезоні 2017/2018 – потис руку О.Овечкіну і заявив, що він його фанат. Хокеїст також провів Різдвяний вечір на особистій святковій вечері президента на його курорті Мар-а-Лаго. У липні 2018 р. під час зустрічі Д.Трампа з В.Путіним у Гельсінкі Трамп подарував Путіну футболку Овечкіна та хокейну шайбу⁸. Загалом, Д.Трамп неодноразово відзначав здобутки російських хокеїстів у НХЛ. Однак нинішнє досягнення О.Овечкіна стало перемогою для пропагандистської машини Кремля. У вітальній телеграмі В.Путін зазначив, що рекордний гол О.Овечкіна «став не тільки вашим особистим успіхом, але й справжнім святом для вболівальників у Росії та за кордоном»⁹. А спецпредставник президента РФ із врегулювання російсько-американських відносин К.Дмитрієв висловився про гонку О.Овечкіна за рекордом як про «справжнє об'єднання націй». Таким чином, просуваючи О.Овечкіна як національну

%D0%B2%D0%BF%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%8E%D1%82%D1%8C-%D0%BD%D0%B0-%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%83.

⁵ Цуркан, Р. (2025, Лютий 16). Хокейний матч Канада – США стартував з трьох бійок та освистування гімну США. *Подробиці*. <https://podrobnosti.ua/2496177-hokejnih-match-kanada-ssha-startuvav-z-troh-bjok-ta-osvisutvannja-gmnu-ssha.html>.

⁶ Костенко, А. (2025, Лютий 21). Канада відповіла Трампу хокейною перемогою на заяву про 51-й штат (відео). *РБК-Україна*. <https://www.rbc.ua/rus/news/kanada-vidpovila-trampu-hokeynou-peremogoyu-1740135522.html>.

⁷ Павлік, С. (2025, Квітень 7). Путін привітав російських уболівальників із рекордом Овечкіна в чемпіонатах США і Канади з хокею, на які журналістам із РФ навіть акредитації не дають. *Остро*. <https://www.ostro.org/news/putin-pryvitav-rosijskyh-ubolivalnykiv-iz-rekordom-ovechkina-v-chempionatah-ssha-z-hokeyu-na-yaki-i516859>.

⁸ Bogage, J. (2019, Грудня 25). Alex Ovechkin spends Christmas Eve with President Trump at Mar-a-Lago resort. *Washington Post*. <https://www.washingtonpost.com/sports/2019/12/25/alex-ovechkin-spends-christmas-eve-with-president-trump-mar-a-lago-resort/>.

⁹ Годж, Н. (2025, Квітня 8). «Десятиліттями Росія використовувала спорт для пропаганди». І ось рекордний гол Овечкіна. *Радіо Свобода*. <https://www.radiosvoboda.org/a/rfe-rl-putin-sport/33377150.html>.

спортивну гордість російська влада цілеспрямовано надала встановленому ним рекорду широкого інформаційного розголосу й цим намагалася продемонструвати впевненість у переговорах з Вашингтоном про можливе припинення вогню в Україні.

По третє, НХЛ в офіційній заяві від 28 лютого 2022 р., засудила вторгнення Росії в Україну і закликала до якнайшвидшого мирного вирішення питання. «Із 28 лютого 2022 р. ми призупинили відносини з бізнес-партнерами в Росії і поставили на паузу роботу соціальних мереж і сайту російською мовою. Ми перестали розглядати Росію як місце проведення заходів НХЛ у майбутньому». Водночас НХЛ донині продовжує співпрацювати з російськими спортсменами, бо представники РФ виступають у НХЛ без жодних обмежень. Окрім того, збірна Росії та Білорусі пропустить Чемпіонат світу з хокею у 2025 р. Також на засіданні виконкому Міжнародної федерації хокею (ІНФ) 04 лютого 2025 р. було ухвалено рішення про недопуск національної збірної Росії і Білорусі до участі в ЧС-2026. ІНФ допускає можливість перегляду рішення у разі припинення російської збройної агресії проти України. Отже, російський хокей вже тривалий час перебуває під міжнародними спортивними санкціями.

По четверте, одним із найпопулярніших видів спорту у США є хокей. Президент РФ В.Путін – фанат і любитель грати у хокей, хоча від часу оголошення спеціальної військової операції (СВО) в Україні публічно не з'являвся з ключкою на публіці. В.Путін вважає себе ідейним натхненником КХЛ. У 2022 р. президент Росії «нагадав» президенту КХЛ Ю.Морозову, що КХЛ вигадав він, «щоб була конкуренція між північноамериканським, європейським і російським хокеєм»¹⁰. Однак більшість користувачів соціальних мереж вважають КХЛ невдалою копією НХЛ. Тому навіть з точки зору спортивної конкуренції ці ліги неспівставні, що знижує ймовірність проведення матчів, ініційованих президентом РФ.

Автори публікації вважають, що зміст пропозиції В.Путіна – це маніпуляція інформацією. На підтвердження наведемо такі аргументи.

1) Прес секретарка Білого дому К.Лівітт у своєму дописі про результати телефонної розмови між президентами держав не згадувала про ці матчі.

2) У Кремлі не повідомили про можливий формат проведення анонсованих хокейних поєдинків.

3) Перспективи такої ініціативи залишаються невизначеними. Востаннє хокейні збірні США та Росії зустрічалися між собою на ЧС-2019: тоді матч закінчився на користь РФ – 4:3. У грудні 2024 р. заступник комісара НХЛ Б.Дейлі заявив, що проведення матчів між командами НХЛ та КХЛ у найближчому майбутньому виключено¹¹. В НХЛ заявили, що з ними не проводили консультації про організацію згаданих матчів: «Нам щойно стало відомо про розмову між президентами. Очевидно, що ми не були стороною цих обговорень, і було б недоречно з нашого боку надавати коментарі на цьому етапі»¹². Ліга також не знала про продовження дискусій на цю тему. Віце комісар НХЛ Б.Дейлі категорично заперечив інформацію про нібито переговори щодо проведення хокейних матчів між гравцями КХЛ і НХЛ у Санкт-Петербурзі та Вашингтоні: «Міністр спорту РФ М.Дегтярьов заявив, що ведуть переговори про матч між російськими та американськими хокеїстами НХЛ. Це неправда». Натомість М.Дегтярьов раніше повідомив, що тривають непублічні переговори про організацію матчів між гравцями КХЛ і НХЛ у двох містах – Санкт-Петербурзі та Вашингтоні. За його словами, це будуть зустрічі збірних РФ та США, складених із хокеїстів обох ліг¹³. Однак, допоки офіційних підтверджень від НХЛ немає, ідея залишається на рівні політичних заяв росіян.

¹⁰ Корнілов, М. (2022, Липень 8). «путін вигадав хокей»: у мережі висміяли дивну заяву президента росії. *Telegraf*. <https://telegraf.com.ua/ukr/sport-cat/2022-07-08/5710108-putin-pridumal-khokkey-v-seti-vysmeyali-strannoe-zayavlenie-prezidenta-rossii>.

¹¹ Коваль, В. (2025, Березень 18). Трамп підтримав дивну ідею Путіна про хокейні матчі між гравцями НХЛ і КХЛ. *Telegraf*. <https://news.telegraf.com.ua/ukr/mir/2025-03-18/5902359-trump-podderzhal-strannuyu-ideyu-putina-o-khokkeynykh-matchakh-mezhdu-igrokami-nkhl-i-kkhl>.

¹² Карпенков, М. (2025, Березень 18). Трамп і Путін обговорили потенційні майбутні матчі США та Росії в хокеї: НХЛ відреагувала. *Суспільне спорт*. <https://suspilne.media/sport/973819-tramp-i-putin-obgovorili-potencijni-majbutni-hokejni-matci-ssa-ta-rosii-nhl-vidreaguvala/>.

¹³ Гончар, О. (2025, Квітень 15). В НХЛ категорично спростували заяви росіян про організацію матчів з КХЛ. *XSport*. https://xsport.ua/ua/hockey_s/news/v-nkhl-katehorychno-sprostuvaly-zayavy-rosiyan-pro-orhanizatsiyu-matchiv-z-kkhl/.

Незважаючи на невизначеність щодо проведення спортивних поєдинків, представники державної влади РФ активно підхопили «миротворчу» тематику майбутніх матчів. Так, олімпійська чемпіонка з ковзанярського спорту та депутатка Державної думи С. Журова вважала, що «матч між НХЛ та КХЛ буде справді великою подією не лише у хокеї, а й загалом у світі. Це буде приводом зблизити наші країни та кроком уперед для повернення російських спортсменів»¹⁴. Водночас, російська пропаганда після телефонної розмови між президентами США та Росії стверджувала, що «хокейна гра не змінить лінію фронту»¹⁵. Вважаємо, що не випадково у кінці березня 2025 р. з'явилась інформація про те, що на хвилі нової дружби зі США американський клуб може з'явитися в КХЛ. Російська влада планує зібрати американських і канадських легіонерів, які грають у КХЛ, і створити з них одну команду, видавши це все як клуб із США. При цьому заперечень з боку Міжнародної федерації хокею не буде, тому що КХЛ не залежить від ІІХФ¹⁶. Таким чином, російська сторона створила інформаційний шум навколо майбутніх матчів.

Стверджуємо, що пропозицією провести хокейні матчі В.Путін хоче принизити Д.Трампа, адже свідомо тисне на Д.Трампа, пропонуючи йому зіграти хокей, а не улюблений для нього гольф. Крім того, пропозиція В.Путіна – це завуальоване нагадування про історичне протистояння хокейних збірних СРСР із США й Канадою. А саме: політичні мотиви Суперсерії СРСР – Канада (НХЛ) – серії з восьми товариських матчів між збірними СРСР і Канади, що пройшли у 1972 р.; турне збірної СРСР Канадою і США у 1976 р. та про «червону машину» загалом – збірну СРСР з хокею з шайбою у 1970-ті рр., коли вона дуже потужно виступала на міжнародних змаганнях. Ймовірно проведення цих матчів – це чергова спроба В.Путіна легалізувати російських спортсменів на міжнародній арені, а у випадку згоди Д.Трамп допоміг би йому в цьому. Це також непрямий меседж, що США і Росія є природними союзниками, принаймні, на хокейному майданчику і підіграють Д.Трампу в тому, що його команда уже досягла значного прогресу в розв'язанні ситуації в Україні. Певним чином цю думку підтримує колишній хокейний воротар, олімпійський чемпіон, дворазовий володар Кубка Стенлі Д.Гашек. Він жорстко розкритикував президента США Д.Трампа, який під час телефонної розмови з президентом РФ В.Путіним погодився провести хокейний поєдинок. «Зловживання співгромадянами (в цьому випадку американськими хокеїстами, які в основному грають у НХЛ) для виправдання страшних злочинів, в яких було вбито і покалічено щонайменше багато сотень тисяч людей, можна вважати не лише державною зрадою, а й злочином з боку американського президента Д.Трампа. Це ставить американського президента в один ряд із найбільшим злочинцем сучасності Путіним, якого треба судити за гірші злочини, включаючи геноцид українських дітей», – написав Д.Гашек у соцмережі X¹⁷. Додамо, що легенда світового спорту у 2023 р. та 2024 р. відвідав Україну і отримав нагороду «Друг України». Колишній хокеїст закликав НХЛ виділити Україні мільярди доларів, адже найкраща хокейна ліга світу продовжує співпрацювати з російськими спортсменами. Саме за цю позицію Д.Гашека критикують у РФ.

За словами військового експерта І. Романенко, генерал-лейтенанта у відставці та екс заступник начальника Генштабу Збройних Сил України (2006–2010 рр.), найбільше, що потішило росіян у розмові між президентами США та Росії – це те, що В.Путін запропонував Д.Трампу провести спільний хокей матч. І зробив це не просто так.

З одного боку він ошчасливив своїх російських виборців, а з іншого дав Д.Трампу невидимий ляпас. «Хокейний матч зовсім не цікавить американських виборців, бо для них Трамп зараз має вигляд мокрої курки, це потрібно саме для «глибинного» російського народу. А Путін має

¹⁴ Корнілов, М. (2025, Березень 20). У Росії накинута на друга України, який розкритикував хокейний матч Путіна та Трампа. *Telegraf*. <https://news.telegraf.com.ua/ukr/sport-cat/2025-03-20/5902615-u-rosii-nakinulisya-na-druga-ukraini-yakiy-rozkritikuvav-khokeyniy-match-putina-ta-trampa>.

¹⁵ Бідочко, Л., & Задирака, К., Пилипенко, А., С'єдін, О. (2025, Березень 20). «Договорнячок». Пропаганда – про «перемир'я» після розмови Трампа та Путіна. *Детектор медіа*. <https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplivi/post/37682/2025-03-20-dogovorniyachok-propaganda-pro-peremyu-pislya-rozmovy-trampa-ta-putina/>.

¹⁶ Корнілов, М. (2025, Березень 29). У Лізі Путіна може з'явитися американська команда. *Telegraf*. <https://news.telegraf.com.ua/ukr/sport-cat/2025-03-29/5903720-v-lige-putina-mozhet-poyavitsya-amerikanskaya-komanda>.

¹⁷ Корнілов, М. (2022, Липень 8). «Путін вигадав хокей»: у мережі висміяли дивну заяву президента Росії. *Telegraf*. <https://telegraf.com.ua/ukr/sport-cat/2022-07-08/5710108-putin-pridumal-khokey-v-seti-vysmeyali-strannoe-zayavlenie-prezidenta-rossii>.

«хокейний досвід». На початку війни, коли йому телефонував президент Е.Макрон і намагався зупинити війну, він відшив лідера Франції сказавши, щоб той не відволікав його від хокею, мовляв, за три дні все вирішиться. Зараз Путін знову розігрує «хокейну тему», але глумиться вже не над Францією, а над лідером США. Трамп це «проковтнув» давши згоду на проведення хокейних матчів», – зазначає І.Романенко¹⁸.

Також це привід для В.Путіна затягнути мирні переговори щодо України, своєрідна демонстрація переговорних можливостей, т. зв. набирання політичних бонусів, мовляв, наша сторона пропонувала Д.Трампу навіть зіграти хокейний матч, але він не погодився.

Цікавою була реакція користувачів соціальних мереж та представників української діаспори на пропозицію російського президента зіграти матч. У соцмережах висловили припущення про те, що «КХЛ-НХЛ» – це перекладач Трампа неправильно інтерпретував крестання Путіна та зміг організувати хокейний матч Росія – США». Принагідно згадали про білоруського диктатора О.Лукашенка – ще одного любителя хокею і «одноклубника» В.Путіна: «Коли пацани будуть грати хокей без тебе»¹⁹. Більшість вболівальників налаштовані негативно: «сподіваюся, що кожен американський гравець відмовиться»; «з усіх речей, що можна обговорити під час телефонної розмови між США та РФ вони вирішили поговорити про те, що стосується хокею?»; «якщо це відбудеться, сподіваюся, американці відмовляться купувати квитки, так само, як багато хто уникає Tesla»²⁰. Блогер А.Плахонін зазначив, що єдиним результатом переговорів Трампа з Путіним можна вважати угоду про проведення хокейного матчу²¹. Українські користувачі соцмереж, зважаючи на реалії російсько-української війни, запропонували «прекрасне місце для гри – сучасну арену «Альтаір» у Дружківці. Росіяни її ж вщент зруйнували. Це ж треба. Хто б міг подумати... Ницість пропозиції таких ігрищ не стирає нашу пам'ять – watch this, USA»²².

Також понад два десятки проукраїнських груп у Канаді та США, включно з нью-йоркською некомерційною організацією «Разом для України», що надає країні невійськову допомогу, у відкритому листі (08 квітня) закликали комісара НХЛ Г.Бетмана відмовитися від будь-якої такої співпраці. «Якби такі матчі відбулися, вони стали б образою для мільйонів американських і канадських уболівальників НХЛ та для вихідців з України в обох країнах. Ми закликаємо вас висловити негайний, публічний і однозначний опір цій пропозиції»²³. Пізніше наші співвітчизники під час одного з матчів НХЛ у Канаді за участю О.Овечкіна вивісили банери «росія – держава-терорист», «забирайся додому»²⁴. Отже, ініціативу проведення таких матчів не схвалює значна кількість шанувальників хокею.

Висновки. Спорт завжди був головним національним продуктом Росії на міжнародній арені. На сучасному етапі двосторонніх відносин РФ і США хокей – це «м'яка» сила В.Путіна у переговорах з Д.Трампом, але пропонує він її Д.Трампу досить жорстко. Водночас «дипломатія шайби» на сучасному етапі російсько-американських відносин – це пряме відсилання до «хокейної дипломатії» СРСР періоду «холодної» війни. Медійно широко висвітлений російською

¹⁸ Марущак, О. (2025, Березень 20). Розмова Трампа з Путіним: навіщо Росії продовження війни і до чого тут «мокра курка». *ТСН*. <https://tsn.ua/exclusive/rozmova-trampa-z-putinim-navischo-risiyi-prodovzhennya-viyni-i-do-chogo-tut-mokra-kurka-2791611.html>.

¹⁹ Жиренко, Х. (2025, Березень 19). Мережа вибухнула жартами про бажання Путіна провести матч між гравцями НХЛ і КХЛ. *Главком*. <https://glavcom.ua/sport/scotchsport/merezha-vibukhnula-zhartami-pro-bazhannja-putina-provesti-matchi-mizh-hravtsjami-nkhl-i-kkhl-1050241.html>.

²⁰ Ткаченко, Р. (2025, Березень 18). «Сподіваюся, що кожен американський гравець відмовиться»: зібрали реакції на домовленість Трампа та путіна провести матч КХЛ проти НХЛ. *Tribuna.com*. <https://ua.tribuna.com/uk/hockey/blogs/3132748-spodivayusya-shcho-kozhn-amerykanskyy-hravets-vidmovytsya-zib/>.

²¹ Лубенець, Г. (2025, Березень 18). «Головне, що домовилися зіграти у хокей»: в Україні оцінили розмову Трампа та Путіна. *Telegraf*. <https://news.telegraf.com.ua/ukr/ukraina/2025-03-18/5902363-golovne-shcho-domovilisya-zigrati-u-khokey-v-ukraini-otsinili-rozmovu-trampa-ta-putina>.

²² Жиренко, Х. (2025, Березень 19). Мережа вибухнула жартами про бажання Путіна провести матч між гравцями НХЛ і КХЛ. *Главком*. <https://glavcom.ua/sport/scotchsport/merezha-vibukhnula-zhartami-pro-bazhannja-putina-provesti-matchi-mizh-hravtsjami-nkhl-i-kkhl-1050241.html>.

²³ Проукраїнські групи в Канаді та США закликають НХЛ відмовитися від співпраці з Росією. (2025, Квітня 8). Радіо Свобода. <https://www.radiosvoboda.org/a/news-proukrajinski-grupy-nhl-rosija/33377600.html>.

²⁴ Чеканов, О. (2025, Квітень 29). «Забирайся додому»: Овечкін в істерії дзвонив до Росії після акції українців на матчі НХЛ. *Oboz.ua*. <https://www.obozrevatel.com/ukr/sport-oboz/zabirajasya-dodomu-ovechkin-v-isteritsi-dzvoniv-do-rosii-pislya-aktsii-ukraintsiv-na-matchi-nhl.htm>.

владою рекорд О.Овечкіна надав Москві ще більше можливостей для дипломатичної взаємодії з Вашингтоном. Поширення російською стороною інформації про те, що Д.Трамп погодився провести матчі між НХЛ і КХЛ вважаємо фейком «руського мира». Один з доказів цього те, що Ліга не брала участі в початковій розмові й не знала про продовження дискусій на цю тему. Автори статті також розглядають хокейну пропозицію президента Росії президенту США у контексті напружених відносин між США і Канадою. Тому Д.Трамп і його команда однозначно не погодиться на пропозицію В.Путіна провести хокейні матчі.
